

Aan de gemeenteraad van Den Helder

verzendinggegevensdatum : 20-10-2022
zaaknummer : -
bijlagen : -**behandeld door**Secretaris Rekenkamercommissie
Mw. A. Bruins
Telefoon: 06-50056825**uw gegevens**brief van :
kenmerk :**onderwerp**

Rekenkamerbrief DoeMeeonderzoek Van Wob naar Woo

Geachte raad,

De Rekenkamercommissie Den Helder deed mee met DoeMeeonderzoek inzake toepassing Wob

In 2021 heeft de Rekenkamercommissie Den Helder meegedaan met het DoeMee-onderzoek van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR), uitgevoerd door Pro Facto. Hierin werd de toepassing van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) door decentrale overheden onderzocht. De centrale vraag in dit onderzoek was hoe decentrale overheden vorm geven aan de afhandeling van Wob-verzoeken, in hoeverre dit rechtmatig gebeurt, hoe hier verantwoording over wordt afgelegd, hoe de actieve openbaarmaking is geregeld en hoe dat zich verhoudt tot de eisen die de Wet open overheid (Woo) vanaf 1 mei 2022 gaat stellen. 83 gemeenten hebben meegedaan aan dit onderzoek. Op de [website](#) van de NVR is de [eindrapportage](#) raadpleegbaar evenals het [onderzoeksprotocol](#).

Uit het onderzoek blijkt dat decentrale overheden de Wob over het algemeen naar behoren toepassen. Wob-verzoeken worden in de meeste gevallen ingewilligd en de afwijzingen berusten op een juiste toepassing van de in de Wob genoemde uitzonderingsgronden en zijn voldoende gemotiveerd. Uiteraard zijn er ook verbeterpunten: overheden beschikken over te weinig capaciteit om tijdig op Wob-verzoeken te beslissen, de uitvoering van de Wob wordt door volksvertegenwoordigende organen niet of nauwelijks gecontroleerd en de actieve openbaarheid (het uit eigen beweging openbaar maken van informatie) krijgt bij veel overheden onvoldoende aandacht.

Voor gemeente Den Helder is een verdiepingsslag gemaakt

De Rekenkamercommissie Den Helder heeft Pro Facto ook gevraagd om een onderzoeksrapportage op te stellen, met daarin een op Den Helder toegesneden analyse van de informatie die in het kader van het NVR DoeMee-onderzoek is verzameld. De centrale vraag hierin is hoe Den Helder uitvoering geeft aan de Wob en hoe dit zich verhoudt tot de eisen van de Woo. Deze vraag is beantwoord aan de hand van de dossierstudie, waarbij tien dossiers van Den Helder zijn geanalyseerd. Hiervoor is informatie uit het vragenlijstonderzoek gebruikt en websiteonderzoek voor wat betreft de indiening van Wob-verzoeken en de publicatie van Wob-besluiten. Ook is gebruik gemaakt van het interview dat begin maart 2022 door onderzoekers is gehouden met de Wob-coördinator en twee beleidsmedewerkers van de gemeente Den Helder.

Deze brief informeert u over de uitkomsten van het onderzoek en geeft u enkele aanbevelingen

Door middel van deze brief willen wij u informeren over de uitkomsten van die nadere analyse en u enkele aanbevelingen doen.

Uitkomsten van het onderzoek

Er wordt voldaan aan de eisen van de Woo ten aanzien van de mogelijkheden van de wijze van indiening van een Woo-verzoek.

Inzake de passieve openbaarmaking is een Woo-coördinator aangewezen en verantwoordelijk voor de beoordeling of een binnengekomen verzoek een Wob-verzoek is. De verdere afhandeling van Wob-verzoeken gebeurt door de vakteams, met indien gewenst ondersteuning door de Wob-coördinator. Er zijn interne werkinstructies die een leidraad vormen voor medewerkers bij de afhandeling van Wob-verzoeken. De medewerkers zijn tevreden over de kennis en vaardigheden die beschikbaar zijn voor de afhandeling van Wob-verzoeken. De taakverdeling en de samenwerking worden als voldoende beschouwd. Dat geldt echter niet voor de beschikbare capaciteit voor het afhandelen van Wob-verzoeken, de medewerkers van de gemeente aan het onderzoek beoordelen deze als matig.

In het interview met de gemeente komt naar voren dat Den Helder bezig is met het werven van een Woo-contactpersoon.

Binnen de gemeente Den Helder wordt geen registratie van de behandeltijd van Wob-verzoeken bijgehouden. Uit de dossierstudie blijkt dat het gemiddeld acht weken duurt voordat een beslissing is genomen op een Wob-verzoek. In acht van de tien de bestudeerde dossiers is door de gemeente Den Helder (volledig) tijdig beslist op een Wob-verzoek. In vier van de tien dossiers is binnen vier weken op het verzoek beslist. De resultaten van het dossieronderzoek wijzen er dus op dat gemiddeld niet binnen de wettelijke termijn van vier weken wordt besloten. De maximale termijn inclusief verdaging (acht weken onder de Wob) wordt in de meeste gevallen wel gehaald. In het interview is door medewerkers van de gemeente Den Helder aangegeven dat het verkorten van de verdagingstermijn van maximaal vier naar maximaal twee weken onder de Woo een uitdaging gaat worden voor de gemeente. Een beslissing op een Woo-verzoek moet dan inclusief verdaging in maximaal zes in plaats van maximaal acht weken worden genomen.

Informatie die naar aanleiding van een Wob-verzoek is verstrekt, evenals het verzoek en de schriftelijk genomen beslissing op het verzoek, publiceert de gemeente Den Helder op dit moment al op haar website. De gemeente voldoet daarmee reeds aan de eisen die worden gesteld in de Woo. De gemeente Den Helder doet het op dit punt daarmee aanzienlijk beter dan de meeste andere gemeenten die deel hebben genomen aan het NVRROnderzoek.

Gemeente Den Helder heeft geen beleid, schriftelijke regels, afspraken of gedragslijnen ten aanzien van de openbaarmaking van informatie uit eigen beweging (actieve openbaarmaking).

Er wordt door de gemeente Den Helder niet precies bijgehouden hoeveel bezwaarschriften er in de periode 2018-2020 zijn ingediend tegen genomen besluiten op Wob-verzoeken. In de vragenlijst maakt de gemeente de inschatting dat dit ongeveer zes keer is gebeurd. Afgezet tegen het door de gemeente geschatte aantal van vijftig ingediende Wob-verzoeken in de periode 2018-2020, komt dat neer op ongeveer 12%. In de tien onderzochte dossiers is twee keer bezwaar ingediend, beide keren is het bezwaar gegrond verklaard en zijn er alsnog meer documenten openbaar gemaakt. De inschatting van de gemeente Den Helder is dat in de periode 2018-2020 ongeveer vier van de zes ingediende bezwaren gegrond verklaard zijn en geleid hebben tot openbaarmaking van meer documenten.

Uit de vragenlijst wordt duidelijk dat de commissie bezwaarschriften in Den Helder toegang krijgt tot de volledige informatie waarover het Wob-verzoek gaat (dus inclusief de gelakte passages). De geschatte doorlooptijd tussen een Wob-beschikking en het besluit op bezwaar is naar inschatting van de gemeente Den Helder ongeveer 35 weken. Dat is fors meer dan het gemiddelde voor alle gemeenten dat uit het NVRROnderzoek naar voren kwam (veertien weken). De gemeente Den Helder schat in dat in de periode 2018-2020 tegen één besluit op bezwaar vervolgens beroep is ingesteld bij de rechtbank. Dit beroep heeft niet tot een uitspraak geleid omdat het beroep is ingetrokken.

Er zijn binnen de gemeente Den Helder geen afspraken gemaakt tussen het college en de gemeenteraad over de informatievoorziening rondom Wob-verzoeken en Wob-beschikkingen. De gemeente Den Helder wijkt daarmee niet af van de grote meerderheid van de gemeenten die deelnamen aan het NVRRO-onderzoek. In de praktijk komt het wel voor dat de gemeenteraad van Den Helder wordt geïnformeerd doormiddel van een raadsbrief. De gemeenteraad wordt niet periodiek geïnformeerd over de afhandeling van Wob-verzoeken. De beslissing of de gemeenteraad over de afhandeling van een verzoek wordt geïnformeerd, wordt genomen door het college.

De uitvoering van de Wob binnen Den Helder voldoet over het algemeen goed aan de eisen die vanuit de Wob, maar ook vanuit de Algemene wet bestuursrecht gesteld worden. De huidige werkwijze is veelal passend binnen het nieuwe wettelijke kader van de Woo. Er zijn op dat punt nog wel een aantal uitdagingen voor Den Helder.

Aanbevelingen

Het is verstandig aandacht te besteden aan de inkorting van de doorlooptijd van een Wob-verzoek, tussen een besluit op het Wob-verzoek en een besluit op bezwaar.

Het afhandelen van een Wob-verzoek is een taak naast de reguliere werkzaamheden en neemt veel tijd in beslag. Daarom is het wenselijk de vinger aan de pols te houden of het voor medewerkers nog behapbaar is om verzoeken af te handelen naast hun reguliere werkzaamheden en waar nodig de capaciteit uit te breiden.

De kaders en eisen die het werken met de Woo met zich meebrengt dienen voldoende in beeld te worden gebracht bij de medewerkers.

In de jaarlijkse begroting moet op grond van de Woo aandacht worden besteed aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van de Woo en in de jaarlijkse verantwoording moet verslag worden gedaan over de uitvoering. Indien dit onvoldoende wordt geacht kan door de raad om aanvullend periodieke informatie worden gevraagd door middel van bijvoorbeeld een Woo-jaarrapportage.

Met vriendelijke groet,
namens de Rekenkamercommissie Den Helder,
de secretaris,

A. Bruins